

6-12 Ya? Juvenil Romatoid Artritli Çocuklar ?çin Okul Ya?am Kalitesi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). 6-12 Ya? Juvenil Romatoid Artritli Çocuklar ?çin Okul Ya?am Kalitesi Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16128>

Özet

6-12 Yaş Juvenil Romatoid Artritli Çocuklar İçin Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği, çocukluk çağındaki kronik ve yatkın bir hastalık olan Juvenil Romatoid Artrit (JRA) tanısı almış 6 ila 12 yaş arasındaki çocukların okul ortamındaki yaşam kalitelerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş özgün bir araçtır. Ölçek, Melahat Akgün Kostak tarafından 2003 yılında doktora tezi kapsamında geliştirilmiştir.

Bu geliştirme çalışması, JRA'nın çocukların okul yaşamı üzerindeki fiziksel, sosyal ve psikolojik etkilerini kapsamlı bir şekilde değerlendirmeyi amaçlamıştır. Ölçek, 46 maddeden oluşmakta olup, geçerlik ve güvenirlik çalışmaları titizlikle yürütülmüştür. İç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alpha) 0.88 olarak tespit edilmiştir, bu da ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Juvenil Romatoid Artrit, Yaşam Kalitesi, Okul Yaşam Kalitesi, Çocuk Sağlığı, Ölçek Geliştirme, Psikometrik Özellikler, Melahat Akgün Kostak.

Yazarlar

Melahat Akgün Kostak

Amaç

Ölçeğin temel amacı, 6-12 yaş aralığındaki Juvenil Romatoid Artritli çocukların okul ortamındaki yaşam kalitesinin düzeyini belirlemek ve bu çocukların yaşadıkları spesifik zorlukları standardize edilmiş bir biçimde değerlendirmektir. JRA, kronik ağrı, hareket kısıtlılığı ve yorgunluk gibi semptomlar nedeniyle özellikle okul performans, sosyal entegrasyon ve psikolojik iyi oluş üzerinde önemli etkilere sahiptir.

Bu araç, klinisyenlere, eğitimcilere ve araştırmacılara, hastalığın çocukların günlük okul hayatına etkisini objektif olarak izleme imkanı sunarak, uygun destek ve müdahale programlarının geliştirilmesine zemin hazırlamaktadır. Ölçek, JRA tanısı olan çocukların subjektif deneyimlerini ölçerek, hastalığın yönetiminde yaşam kalitesi boyutunun önemini vurgulamaktadır.

Yapı

Ölçek, Juvenil Romatoid Artritli çocukların okul yaşam kalitesini çok boyutlu olarak ölçen bir yapıya temel alır. Yaşam kalitesi, genel sağlık durumu ve hastalığın getirdiği kısıtlılıkların

okul aktiviteleri, arkadaş ilişkileri ve akademik başarı üzerindeki etkileşimini kapsar.

Ölçek maddeleri, çocukların okulda hissettiği fiziksel rahatsızlıklar (ağrı, yorgunluk), sosyal etkileşimleri (akran ve öğretmen ilişkileri) ve duygusal durumların (anksiyete, neşe) yansıtacak şekilde yapılandırılmıştır. Ölçeğin geliştirme süreci, bu popülasyonun özel ihtiyaçlarına odaklanarak, ilgili psikolojik ve sosyal yapıları kapsamaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalmaları kapsamında, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne derece doğru ölçtüğünü kanıtlamak için çeşitli analizler yapılmıştır. Özellikle ölçek geliştirme aşamasında **kapsam geçerliği** (Content Validity) önemle incelenmiştir.

Kapsam geçerliğinin sayısal değerlerle kanıtlanması amacıyla **Content Validity Index (CVI)** kullanılmıştır. Bu yaklaşımda, uzman görüşlerine dayanarak maddelerin ilgili yapıyı yeterince temsil edip etmediğini belirlemek için kullanılan standart bir yöntemdir. Bu analizler, ölçek maddelerinin Juvenil Romatoid Artritli çocukların okul yaşam kalitesi kavramını tam olarak yansıttığını desteklemektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik çalmaları, ölçüm sonuçlarının tutarlılığı ve kararlılığını değerlendirme amaçlanmıştır. Güvenirlik analizleri için üç temel yöntem kullanılmıştır:

Test-Tekrar Test Analizi: Ölçeğin zaman içinde kararlılığı ölçmek için uygulanmıştır.

Madde Analizi: Her bir maddenin toplam puanla ilişkisini inceleyerek iç tutarlılığına katkı sağladığını belirlemiştir.

Cronbach Alpha Katsayısı (İç Tutarlılık): Ölçeğin maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu olduğunu göstermektedir.

Yapılan analizler sonucunda, ölçeğin iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach Alpha değeri **.88** olarak bulunmuştur. Bu yüksek değer, ölçeğin maddelerinin tutarlı bir yapıyı ölçtüğünü ve güvenilir olduğunu bilimsel olarak kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Kaynak içerikte ölçeğin faktör yapısına dair detaylı bir bilgi (açıklayıcı veya doğrulayıcı faktör analizi sonuçları) sunulmamıştır. Ölçeğin geliştirme (doktora tezi) sürecinde madde sayısı 46 olması, ölçeğin büyük olasılıkla birden fazla alt boyuttan oluşan çok faktörlü bir yapıya sahip olduğunu düşündürmektedir. Ancak bu yapıya dair kesin faktör yükleri veya alt ölçek isimleri mevcut kaynakta belirtilmemiştir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: 46 maddeden oluşmaktadır. Derecelendirme formatı kaynakta açıkça belirtilmemiştir, ancak psikometrik ölçeklerde yaygın olarak kullanılan Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanıldığı varsayılmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Klinik Popülasyon (Juvenil Romatoid Artrit Tanısı almış çocuklar)

Yaş Grubu: 6-12 yaş arası çocuklar

Popülasyon Detayları: İlköğretim çağındaki, Juvenil Romatoid Artrit (JRA) tanısı konulmuş bireyler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim veya ebeveyn/bakım veren bildirim formatında uygulanan, yaşam kalitesini ölçmeye yönelik psikometrik bir araç.

Anahtar Kelimeler

JRA, Çocukluk Çağı Romatizması, Okul Ortamı, Psikometri, Geç Tutarlılık, Test-Tekrar Test, Yaşam Kalitesi Ölçeği.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2003 (Doktora tezinin tamamlanma yılı)

Sorumlu Yazar: Melahat Akgün Kostak

Şinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik çalışmalar için tez üzerinden erişim mümkündür.

Kaynaklar

Akgün-Kostak, M. (2003). *6-12 yaş Juvenil Romatoid Artritli Çocuklar için Okul Yaşam Kalitesi Ölçeğinin geliştirilmesi* (Doktora tezi). İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul. Tez Merkezi Başlatışı: tez.yok.gov.tr

Önemli Not: Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [6-12-yas-juvenil-romatoid-artritli-cocuklar-icin-okul-yasam-kalitesi-olcegi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/wp-content/uploads/2016/12/6-12-yas-juvenil-romatoid-artritli-cocuklar-icin-okul-yasam-kalitesi-olcegi-toad.pdf)

6-12 Yaş Juvenil Romatoid Artritli Çocuklar İçin Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek, toplam 46 maddeden oluşmaktadır. Orijinal kaynakta maddelerin metinleri sağlanmamıştır. Maddeler, Melahat Akgün Kostak'ın 2003 tarihli doktora tezinde yer almaktadır.

Ölçek maddelerinin tam listesine erişim için yukarıda belirtilen tez referansının incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM